

Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokous 20.8.2018

Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018-2027

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto

Maakunta- ja sote uudistuksen aikataulun epäselvyys vaikeuttaa Vantaan sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelujen ja palveluverkon suunnittelua lähivuosina. Tämän hetken valtakunnallisten suunnitelmien mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät, pelastustoimi sekä ympäristöterveydenhuolto siirtyisivät uusille maakunnille 1.1.2021 alkaen, minkä jälkeen valinnanvapauslainsäädäntö tulisi asteittain voimaan vuoteen 2023 mennessä. Käynnissä oleva sote uudistus vaikuttaa olennaisesti terveyspalvelujen lisäksi myös vanhus- ja vammaispalvelujen sekä muiden sosiaalihuollon palvelujen palveluverkon toteuttamiseen. Lautakunta edellyttää, että muutosta odoteltaessa sekä siirtymävaiheessa sosiaali- ja terveyspalvelut toimivat ja palveluverkkoa kehitetään siten, että kuntalaiset saavat tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja siten, että palvelut eivät pirstaloitu.

Vantaa ottaa ensimmäisenä kuntana Suomessa käyttöön Apotin eli pääkaupunkiseudun yhteisen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmän, joka lisää myös digitaalisia palveluja. Lautakunta edellyttää, että Apotin digitaaliset palvelut otetaan Vantaalla täysimääräisesti käyttöön, mikä helpottaa kuntalaisten palvelujen yhteydenottoa, saatavuutta ja käyttöä, mutta samalla tulee olla tarjolla opastusta ja rinnakkaispalvelu niille, jotka eivät osaa tai heillä ei ole mahdollista käyttää sähköisiä palveluja. Digitaalisten palvelujen täysimääräisen käytön jälkeen tulee arvioida sen vaikutus palveluverkkoon.

Vantaan väestön määrän lisääntyminen lähivuosina eri asuinalueilla ja väestörakenteen muutos haastavat sosiaali- ja terveyspalvelut jatkuvaan muutokseen. Lautakunta edellyttää, että eri asuinalueiden asukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuus, erityisesti paljon palveluja käyttävien ikäihmisten ja lapsiperheiden osalta, otetaan palveluverkossa huomioon. Sote-palvelujen integraation ja asiakaskeskeisyyden tulee olla mahdollista palveluverkossa, joten lautakunta tukee hyvinvointikeskusten rakentamista sekä sote-keskusten kehittämistä. Palveluverkkosuunnitelman onnistumisen kannalta on tärkeää, että perusterveydenhuoltoon pääsy on riittävän nopeaa. Lapsiperheiden osalta perhekeskusten ja neuvolapalvelujen helppo saavutettavuus on tärkeä osa ennaltaehkäisevää työtä. Vahvistetaan toimialojen välistä yhteistyötä, ja mahdollistetaan yhteistyö työllisyyspalvelujen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen välillä.

Vanhusten palvelujen osalta lautakunta pitää tärkeänä, että kotihoidon ohella kehitetään vanhustenpalvelukeskustoimintaa tukemaan kotona asumista. Lautakunta pitää tärkeänä vanhuspalvelukeskusten perustamista kaikille palvelualueille, keskeisille paikoille. Lisäksi lautakunta edellyttää, että Vantaalla on riittävästi tarjolla palvelutalo- ja hoiva-asumisen paikkoja huonokuntoisille vanhuksille.

Järjestöjen roolia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa tulee vahvistaa ja kaupungin tulee pyrkiä tiiviimpään yhteistyöhön ja kumppanuuteen kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kaupungin tulee luoda edellytyksiä järjestöjen toiminnalle mm. tiloja tarjoamalla.

Maahanmuuttajien lisääntyvä määrä lisää palveluohjauksen, peruspalvelujen ja erityispalvelujen tarvetta. Maahanmuuttajapalvelut järjestää yhteistyössä kolmannen sektorin, seurakunnan, oppilaitosten ja muiden tahojen kanssa laaja-alaista kotoutumista tukevaa ryhmätoimintaa. Lautakunta edellyttää, että maahanmuuttajapalvelujen erityistarpeet huomioidaan palveluverkon suunnittelussa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että kaupunkirakenteen sosiaaliseen eheyteen kiinnitetään erityistä huomiota ohjaamalla kasvua tasapainoisesti eri alueille, jotta alueellisen eriarvoistumisen kehitys voidaan estää.